

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k návrhu vyhlášky ze dne 14. 5. 2024, kterou se mění vyhláška č. 489/2021 Sb., o postupech registrace podpor u operátora trhu a provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie (registrační vyhláška)
Č. J.	62/2024
DATUM ZPRACOVÁNÍ	4. 6. 2024
KONTAKTNÍ OSOBA	Zuzana Sádlová
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	zsadlova@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) navrhuje několik připomínek k návrhu vyhlášky ze dne 14. 5. 2024, kterou se mění vyhláška č. 489/2021 Sb., o postupech registrace podpor u operátora trhu a provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie (registrační vyhláška).

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

1. K novelizačnímu bodu 1 (§ 11 odst. 1)

Nově navrhovanou větu tohoto odstavce navrhuje upravit na následující znění:

*Provozovatel přepravní soustavy, provozovatel distribuční soustavy nebo jiný výrobce plynu informuje operátora trhu a výrobce biometanu prostřednictvím systému operátora trhu bez zbytečného odkladu, nejpozději do 7 pracovních dnů ode dne obdržení informace podle věty první, **zda jsou splněny podmínky ze smlouvy o připojení pro zahájení dodávky biometanu do přepravní soustavy, distribuční soustavy nebo zařízení jiného výrobce plynu, zda se jeho údaje o identifikačních číselných kódech předávacích míst, instalované kapacitě výroby biometanu, o měřicím zařízení instalovaném v předávacím místě a o tom, zda je výroba biometanu připojena k přepravní soustavě, distribuční soustavě nebo zařízení jiného výrobce plynu, shodují s údaji evidovanými výrobcem biometanu v systému operátora trhu.***

Odůvodnění:

Výše navrhovaná úprava vychází z praktických poznatků získaných při zprovoznování prvních výroben biometanu k distribučním soustavám. Instalovaný výkon výroby biometanu je uveden na licenci na výrobu plynu, kterou uděluje ERÚ a ověřování tohoto údaje ze strany provozovatelů je zcela formální a zbytečný úkon. Pokud jde o údaje o instalovaném měřicím zařízení, které by měl sdělovat příslušný provozovatel, tak je potřeba zdůraznit, že měřicí zařízení je dle § 72 ve vlastnictví výrobce plynu, který si ho rovněž instaluje (je to i v souladu s § 27e odst. 2 zákona č. 165/2012 Sb.), takže výrobce biometanu by měl být ten, který tyto informace primárně sděluje operátorovi trhu, a nikoliv příslušný provozovatel, k němuž je výrobce biometanu připojen. Pokud by měl tento provozovatel vůbec nějaké údaje o měřicím zařízení ověřovat, pak je nezbytné specifikovat jaké. Z pohledu zejména provozovatele distribuční soustavy je zásadní před uvedením výroby biometanu do provozu ověřit funkčnost všech souvisejících objektů, a to zejména odorizační stanice, zařízení ke kompresi v případě připojení výroby k STL síti, chromatografu včetně odpovídající kvality vyráběného

biometanu a dálkových přenosů na dispečink příslušného provozovatele distribuční soustavy. Tyto podmínky si provozovatelé stanovují ve smlouvě o připojení a jejich splnění, by dle našeho názoru mělo být rozhodující podmínkou pro registraci výroby biometanu v systému operátora trhu.

Tato připomínka je zásadní.

2. K novelizačnímu bodu 4 (k § 13 odst. 4)

Nesouhlasíme s navrhovanou změnou termínu pro možnost výrobce provést změnu formy podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů ze zeleného bonusu na výkupní cenu a u výkupní ceny na zelený bonus. Navrhovaná úprava tohoto termínu povede k negativním důsledkům (popsaným v odůvodnění níže).

Navrhujeme proto posunout termín na 31. října daného kalendářního roku a upravit ustanovení § 13 odst. 4 takto:

„(4) Výrobce v systému operátora trhu provede pro následující kalendářní rok, s výjimkou případů podle odstavce 2, nejpozději do

a) 31. ~~července~~ **října** daného kalendářního roku změnu formy podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů ze zeleného bonusu na výkupní cenu nebo z výkupní ceny na zelený bonus; provedenou změnu pro následující kalendářní rok nelze v systému operátora trhu opětovně měnit, nebo

b) 30. listopadu daného kalendářního roku změnu režimu zeleného bonusu na elektřinu nebo změnu počtu provozních hodin výroby elektřiny.“

Odůvodnění:

Navrhovaná úprava § 13 odst. 4 registrační vyhlášky spočívá ve zkrácení termínu pro výběr formy podpory z výkupní ceny na zelený bonus a obráceně. Z odůvodnění přitom vyplývá následující odůvodnění předmětné změny: *„Nový termín jednak poskytne povinně vykupujícím obchodníkům delší lhůtu pro zasmulvnění výrobců ve výkupní ceně, která je žádoucí při větším počtu výrobců přecházejících do povinného výkupu (jako tomu bylo např. v roce 2023), a zároveň eliminuje nepřiměřeně dlouhou lhůtu pro spekulaci výrobců na cenu elektřiny, která při rostoucím trendu ceny elektřiny může vést k nadměrné kompenzaci při formě podpory zeleným bonusem. Vyšší výnos v zeleném bonusu je sice typickým znakem formy podpory zeleným bonusem, ovšem vyšší výnos musí být nutně spojen také s vyšším rizikem, a to i v prostředí podporovaných zdrojů energie. Právě posunutí termínu pro volbu podpory formou výkupní ceny zajistí (ve spojení s metodikou Energetického regulačního úřadu pro určení očekávané průměrné ceny elektřiny) naplnění zásady vyššího výnosu výrobce při vyšším riziku.“*

Částečně rozumíme důvodům, pro které je navrhovaná předmětná změna termínů. Rozumíme tomu, že podle stávající podoby § 13 odst. 4 registrační vyhlášky mají výrobci fakticky až 2 měsíce na výběr formy provozní podpory od vydání cenového rozhodnutí. Namítáme však, že pokud by změna termínů prošla v navrhované podobě, povede taková úprava k dalším nežádoucím důsledkům, které ze strany ERÚ zřejmě nebyly dostatečně zváženy. Jedná se zejména o podstatné riziko přechodu většiny výrobců pobírajících provozní podporu ve formě zeleného bonusu na výkupní ceny. Je to z toho důvodu, že termín pro změnu formy provozní podpory do 31. července daného kalendářního roku je velice vzdálen termínu pro vydání

cenového rozhodnutí, které bude stanovovat výši provozních podpor na následující kalendářní rok. Výrobci si proto nebudou moct dostatečně kvalifikovaně zvážit, která forma provozní podpory pro ně bude vhodnější.

Je sice pravda, že tito výrobci budou mít již ke dni 31. července k dispozici metodiku pro stanovení výše provozních podpor na příští kalendářní rok a klíčové relevantní vstupy do této metodiky (typický vývoj cen elektřiny a plynu na velkoobchodním trhu za pololetí daného roku), nicméně není jisté, do jaké míry bude cenové rozhodnutí této metodice odpovídat (respektive odpovídat předvídané výši provozních podpor). Metodika totiž v případech nestandardního vývoje na trhu s elektřinou umožňuje odchýlení ERÚ od platné metodiky (návrh cenového rozhodnutí ERÚ ze září 2022). Nehledě na to, že v případě odklonu ERÚ od metodiky způsobené extrémními výkyvy na trzích nebude mít výrobce žádnou možnost na tento exces po vydání cenového rozhodnutí reagovat.

Metodika ostatně stanoví pouze postup pro meziroční úpravu ročního zeleného bonusu. K výpočtu očekávané výše zeleného bonusu musí znát výrobce vývoj ceny produktu *BL CAL YY – Phelix Power Futures pro obchodní zónu DE* na lipské energetické burze v prvním pololetí, tedy údaje pro většinu výrobců v době rozhodování nedostupné. Návrh takto tedy zohledňuje pouze velké výrobce s rozsáhlejším odborným zázemím i informacemi o vývoji cen na burze na úkor menších výrobců (FVE na rodinných domech, menší bioplynové stanice).

Výrobce elektřiny navíc v létě (jediným měsícem, kdy si může vytvořit alespoň rámcovou představu a zároveň ještě může registrovat formu podpory, je červenec) nemusí mít přehled o cenách elektřiny vykupované obchodníky na příští rok, neboť se v tomto období zpravidla na velkoobchodních trzích s elektřinou příliš neobchoduje. Pokud tak výrobce koncem července registruje podporu ročním zeleným bonusem, bude muset rizikově spoléhat, že se mu ve druhé polovině roku podaří sjednat smlouvu o výkupu elektřiny s obchodníkem za cenu, která pokryje rozdíl mezi výkupní cenou a ročním zeleným bonusem na elektřinu.

S ohledem na možné podstatné změny na trzích s energiemi v období mezi nejzazším termínem pro provedení změny formy provozní podpory a termínem pro vydání cenového rozhodnutí (do 30. 9.), které mohou mít vliv na výši provozní podpory stanovenou v cenovém rozhodnutí, budou podle navrhované změny termínů výrobci v podstatné nejistotě. To však dle našeho názoru (a taky podle dostupných vyjádření některých výrobců) povede k nežádoucím následkům spočívajícím v tom, že výrobci budou raději přecházet na provozní podporu formou výkupních cen, než aby riskovali nejistou výši zelených bonusů. Výrobci elektřiny budou totiž považovat toto zvýšené riziko (jak je to uvedeno v odůvodnění) za nepřiměřené. Dovolujeme si proto konstatovat, že cíle navrhovaných úprav registrační vyhlášky nebudou naplněny (viz odůvodnění navrhované změny), naopak povedou k jiným nežádoucím důsledkům. Rozhodování výrobce by mělo být vždy až na základě jasně stanovených pravidel, tedy po vydání příslušného cenového rozhodnutí.

ERÚ se v této souvislosti v důvodové zprávě k návrhu vyhlášky vůbec nevyjadřuje k dopadům návrhu na plnění povinnosti péče řádného hospodáře podle § 159 odst. 1 občanského zákoníku. Statutární orgán provozovatele výrobního přístroje nemůže za podmínek nastavených návrhem jednat informovaně, protože v době rozhodování o registraci formy podpory na další rok nezná výši této podpory, a tedy ani očekávatelné příjmy. Za těchto podmínek nebude statutární orgán provozovatele výrobního riskovat volbu podpory zeleným bonusem a sjednání ceny elektřiny s obchodníkem. Pokud se totiž po vydání cenového rozhodnutí ukáže jeho volba jako ekonomicky nevýhodná, znamená i jeho osobní odpovědnost za případnou škodu.

Zároveň vnímáme problém, které současný termín pro volbu podpory přináší na straně povinně vykupujících, když povinně vykupujícímu zůstává v zásadě pouze období necelých 10 pracovních dnů na uzavření příslušných smluv a zahájení procesu změny dodavatele v systému operátora trhu. Při přechodu velkého množství výrobců do povinného výkupu, jaký jsme zaznamenali např. na konci roku 2023, pak není v daném období procesně zvládnutelné obsloužit takové množství výrobců. Tedy je více než žádoucí vytvořit větší časový prostor pro zasmluvnění výrobců ve výkupní ceně, která je rovněž podle uvedeného odůvodnění navrhované změny termínů žádoucí při větším počtu výrobců.

Předložený návrh podle nás předpokládá od výrobců elektřiny volbu formy podpory a sjednání ceny elektřiny s obchodníkem bez naprosto základních a zákonem předvídaných informací. Navržené změny mohou mít z uvedených důvodů negativní dopad na složku ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů, který dnes hradí odběratelé elektřiny, především firmy.

Máme za to, že důsledkem návrhu se zvýší náklady státního rozpočtu na provozní podporu elektřiny, naroste administrativní zátěž pro povinně vykupující, kteří budou muset uzavírat kontrakty s větším množstvím výrobců, a zvýší se náklady státního rozpočtu na cenu za činnost povinně vykupujícího. Toto může vést k navýšení složky ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie pro domácnosti a podniky.

Navrhované řešení nepovede k dosažení deklarovaných cílů, tedy ke snížení administrativní zátěže povinně vykupujícího a zamezení údajně spekulativnímu jednání výrobců elektřiny. Jediným reálným efektem předloženého návrhu zůstane zhoršení předvídatelnosti podnikatelského prostředí v České republice, přechod převážné většiny výrobců do netržní formy podpory a zvýšení výdajů státního rozpočtu na provozní podporu elektřiny.

Z tohoto důvodu navrhujeme stanovit termín pro volbu formy podpory ze strany výrobce do 31. října daného kalendářního roku. Zároveň bude naplněn i požadavek zkrácení nepřiměřeně dlouhé lhůty pro spekulaci výrobců na cenu elektřiny.

Tato připomínka je zásadní.

3. K novelizačnímu bodu 7 (příloha č. 2 bod 14 písm. f))

Požadujeme upravit znění novelizačního bodu následovně:

*7. V příloze č. 2 bodě 14 písmeni f se slova „podle přílohy č. 3 vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu č. 141/2021 Sb., o energetickém posudku a údajů vedených v Systému monitoringu spotřeby energie“ nahrazují slovy „vypočtená postupem podle vyhlášky upravující energetický posudek; **pokud se jedná o finanční analýzu pro stanovení mezery financování pro stanovení výše dotace, uvede se ukazatel IRR zamýšleného projektu z finanční analýzy bez vlivu dotace**“.*

Odůvodnění:

Pro vyloučení pochybností je potřeba jednoznačně stanovit, které IRR má být uvedeno. IRR se stanovuje v energetickém posudku i na dvou místech finanční analýzy.

Tato připomínka je zásadní.

4. K novelizačnímu bodu 8 (příloha č. 3 bod 8 písm. f) a příloha č. 4 bod 12 písm. f)

Požadujeme upravit znění novelizačního bodu následovně:

*8. V příloze č. 3 bodě 8 písmeni f a příloze č. 4 bodě 12 písmeni f se slova „podle přílohy č. 3 vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu č. 141/2021 Sb., o energetickém posudku a údajů vedených v Systému monitoringu spotřeby energie“ nahrazují slovy „vypočtená postupem podle vyhlášky upravující energetický posudek; **pokud se jedná o finanční analýzu pro stanovení mezery financování pro stanovení výše dotace, uveďte se ukazatel IRR zamýšleného projektu z finanční analýzy bez vlivu dotace**“.*

Odůvodnění:

Pro vyloučení pochybností je potřeba jednoznačně stanovit, které IRR má být uvedeno. IRR se stanovuje v energetickém posudku i na dvou místech finanční analýzy.

Tato připomínka je zásadní.

5. Požadujeme doplnění nového novelizačního bodu s cílem zpřesnit úpravu přílohy č. 4 bod 6.

Požadujeme zpřesnění definice nové výroby biometanu a výroby, která vznikla přestavbou ze stávající bioplynové stanice.

Odůvodnění:

Stávající znění připomínkovaného ustanovení není výkladově zcela zřejmé, respektive neodpovídá zcela typu výroby bioplynu, které jsou v provozu nebo je chystána jejich úprava, a proto v praxi může činit problém při zařazení výroby dle stávajícího dělení. Výkladová nejasnost může přispět k tomu, že investor výstavbu biometanové stanice v blízkosti výroby elektřiny z bioplynu odloží.

Tato připomínka je zásadní.